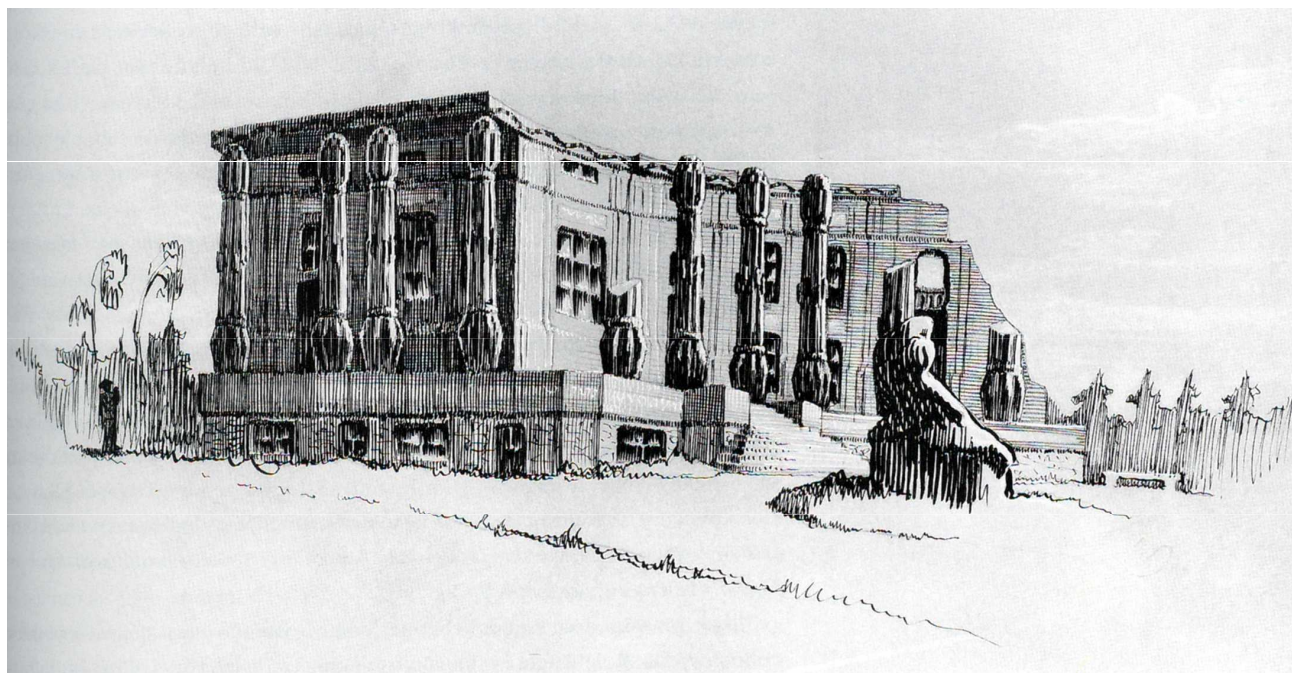

České výtvarné umění 1860-1914

Literatura k aktuálním otázkám

Syntéza Kulturní historie

- *DČVU*, díl III, 2001, díl IV, 1998
- *Mezery v historii 1890-1938. Polemický duch střední Evropy – Němci, Židé, Češi* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Hana Rousová. Praha 1994.
- *Böhmen im 19. Jahrhundert. Vom Klassizismus zur Moderne*. Ed. Ferdinand Seibt. Frankfurt a. M. – Berlin 1995.
- Jaroslav Marek, *Česká moderní kultura*. Praha 1998.
- *Vademecum. Moderní umění v Čechách a na Moravě 1890-1938*. Ed. Hana Rousová. Praha 2002.
- Marie Rakušanová, *Sabat nucených prací ve věznici vřile. Vlivy filozofie Arthura Schopenhauera na české umění a uměleckou teorii*. České Budějovice 2005.
- *Žena umělkyně na přelomu 19. a 20. století*. Sborník konference, 11.-12.10.2005. Ed. Marcela Šášinková. Roztoky u Prahy 2005.

Secese

- Petr Wittlich, *Česká secese*. 2. vyd. Praha 1985.
- Tomáš Vlček, *Praha 1900. Studie k dějinám kultury a umění Prahy v letech 1890-1914*. Praha 1986.
- Luca Quattrocchi, *La Secessione a Praga*. Trento 1990.
- Petr Wittlich: *Prague, fin de siècle*. Paris 1992. Týž: *Art Nouveau Prague*. Chicago 2007.
- Petr Wittlich a kol., *Důvěrný prostor, nová dálka. Umění pražské secese* (katalog výstavy, Obecní dům). Praha 1997.
- *Art around 1900 in Central Europe. Art Centres and Provinces*. Sborník konference (Kraków, 20.-24. 10. 1994). Eds. Piotr Krakowski – Jacek Purchla. Kraków 1999.
- Jan Sedlák, *Brno secesní*. Brno 2004.
- *Vídeňská secese a moderna 1900-1925. Užité umění a fotografie v českých zemích* (katalog výstavy, MG). Ed. Miroslav Ambroz. Brno 2005.

Český kubismus

- *1909-1925 Kubismus in Prag. Malerei, Skulptur, Kunstgewerbe, Architektur / Český kubismus 1909-1925. Malířství, sochařství, umělecké řemeslo, architektura* (katalog výstavy, Kunstverein für Rheinland und Westfalen, Düsseldorf, UPM Praha, MG). Eds. Jiří Švestka – Tomáš Vlček – Pavel Liška. Stuttgart – Praha 1991.
- Miroslav Lamač a kol., *Cubisme tchèque 1910-1925. Architecture, design, arts plastiques*. Paris 1992.
- Vojtěch Lahoda, *Český kubismus 1909-1925*. Praha 1996.
- Rostislav Švácha, *Lomené, hranaté a obloukové tvary. Česká kubistická architektura 1911-1923*. Praha 2000.
- *Tschechischer Kubismus 1912-1916* (katalog výstavy, Rupertinum). Ed. Agnes Husslein. Salzburg 2001.
- Jindřich Toman, *Kniha v českém kubismu*. Praha 2004.
- *Kubistická Praha. Cubist Prague (1909-1925). Průvodce*. 2. vyd. Praha 2004.
- Zdeněk Lukeš, *Český architektonický kubismus. Podivuhodný směr, který se zrodil v Praze* (katalog výstavy, Galerie Jaroslava Fragnera). Praha 2006.
- Jiří Švestka – Tomáš Vlček – Pavel Liška – Jaroslav Anděl, *Český kubismus 1909-1925. Malířství, sochařství, architektura, design*. Praha 2006.

Další avantgardní směry (některé s přesahem do doby po r. 1918)

- Jiří Padrta, *Osma a Skupina výtvarných umělců 1907-1917. Teorie, kritika, polemika*. Apendix: Miroslav Lamač, *Od secese ke kubismu. Kapitola z historie krásné knihy, plakátu a karikatury v Čechách*. Praha 1988.
- *Vergangene Zukunft. Tschechische Moderne 1890 bis 1918* (katalog výstavy, Künstlerhaus), Wien 1993.
- *Expresionismus a české umění 1905-1927* (katalog výstavy, NG). Ed. Alena Pomajzlová. Praha 1994.
- Tomáš Vlček, *Praagse schilderkunst 1890-1939* (katalog výstavy, Drents Museum Assen – NG). Zwolle 2005.

Časopisy

(platformy uměleckých sdružení)

- Roman Prahel – Lenka Bydžovská, *Volné směry, časopis secese a moderny*. Praha 1993.
- *Moderní revue 1894-1925*. Eds. Otto M. Urban – Luboš Merhaut. Praha 1995.
- *Zajatci hvězd a snů. Katolická moderna a její časopis Nový život (1896-1907)*. Eds. Roman Musil – Aleš Filip. Praha – Brno 2000.
- Bronislava Gabrielová – Bohumil Marčák, *Kapitoly z dějin brněnských časopisů*. Brno 1999. *Díl II*. Brno 2003.

Mezi literaturou a výtvarným uměním

- František Kaván, *Přesýpání nálad. Básně a eseje z konce století*. Ed. Jiří Kudrnáč. Hradec Králové 1989.
- Julius Zeyer. *Texty, sny, obrazy. Sborník zeyerovských přednášek*. Ed. Tomáš Vlček. Vodňany 1997.
- Rumjana Dačeva a kol., *Sen o říši krásy. Sbírka Jiřího Karáska ze Lvovic* (katalog výstavy, Obecní dům). Praha 2001.
- Otto M. Urban, *Karel Hlaváček. Výtvarné a kritické dílo*. Praha 2002.
- Otto M. Urban, *V barvách chorobných. Idea dekadence a umění v českých zemích 1880 – 1914* (katalog výstavy, Obecní dům). Praha 2006.

Architektura (1)

- Zatloukal, Pavel: *Historismus. Architektura 2. poloviny 19. století na Moravě a ve Slezsku*. Olomouc 1986.
- *Industriální architektura, nevyužitě dědictví*. Eds. E. Hlaváček – Benjamin Fragner. Praha 1990.
- Ákos Moravánszky, *Competing visions. Aesthetic invention and social imagination in Central European architecture 1867-1918*. Cambridge (Mas.) – London 1997.
- Jan E. Svoboda – Zdeněk Lukeš, *Praha 1891-1918. Kapitoly o architektuře velkoměsta*. Praha 1997.
- Jindřich Vybíral, *Zrození velkoměsta. Architektura v obraze Moravské Ostravy 1890-1938*. Ostrava 1997. 2. upr. vyd. Brno – Ostrava 2003.
- Pavel Zatloukal, *Brněnská okružní třída*. Brno 1997.

Architektura (2)

- *Zrození metropole a město ve střední Evropě 1890-1937*. Eds. Eve Blau – Monika Platzer. Praha 1999.
- Zdeněk Lukeš, *Splátka dluhu. Praha a její německy hovořící architekti 1900-1938* (katalog výstavy, Galerie Jaroslava Fragnera). Praha 2002.
- Jindřich Vybíral, *Česká architektura na prahu moderní doby. Devatenáct esejí o devatenáctém století*. Praha 2002.
- Týž, *Mladí mistři. Architekti ze školy Otto Wagnera na Moravě a ve Slezsku*. Praha 2002.
- Pavel Zatloukal, *Příběhy z dlouhého století. Architektura let 1750-1918 na Moravě a ve Slezsku*. Olomouc 2002.
- Týž, *Brněnská architektura 1815-1915. Průvodce*. Brno 2006.

Architekti (1)

- Eduard F. Sekler, *Josef Hoffmann. Das architektonische Werk.* Wien 1986.
- Alois Lodr, *Josef Hlávka. Český architekt, stavitel a mecenáš.* Praha 1988.
- Iloš Crhonek, *Architekt Emil Králík (1880-1946). Architektonické dílo.* (katalog výstavy, Galerie Stará radnice). Brno 1988.
- Jindřich Vybíral, *Josef Maria Olbrich (1867-1908). Architektonické dílo* (katalog výstavy, Galerie Stará radnice). Brno 1989.
- Jindřich Noll – Jindřich Vybíral, *Josef Schulz 1840-1917* (katalog výstavy, NG). Praha 1992.
- Dana Bořutová-Debnárová, *Dušan Samo Jurkovič. Osobnost a dielo.* Bratislava 1993.
- Karel Ksandr, *Architekt Josef Zítek – katalog díla* (katalog výstavy, Národní technické muzeum). Praha 1996.

Architekti (2)

- *Fellner & Helmer. Die Architekten der Illusion* (katalog výstavy). Ed. Gerhard M. Dienes. Graz 1999.
- Taťána Petrasová, *Josef Mocker (1835-1899), stavitel katedrály*. Praha 1999.
- *Jan Kotěra 1871-1923. Zakladatel moderní české architektury* (katalog výstavy, Obecní dům). Ed. Vladimír Šlapeta. Praha 2001.
- Mahulena Nešlehová (ed.) – Jiří Hilmera – Rostislav Švácha, *Vlastislav Hofman*. Praha 2004.
- Zdeněk Lukeš, *Emil Králíček. Zapomenutý mistr secese a kubismu / Emil Králíček. Ein neu entdeckter Repräsentant des tschechischen Jugendstils und Kubismus* (katalog výstavy, Galerie Jaroslava Fragnera – Museum Künstlerkolonie Darmstadt). Praha 2005.

Architektura a výzdoba (monografie)

- Pavel Zatloukal, *Vila Primavesi v Olomouci*. Ostrava 1990.
- *Katedrála sv. Víta II. Dostavba*. Praha 1994.
- *Villa Lanna. Antika a Praha 1872*. Sborník příspěvků ze symposia v Praze 1992. Praha 1994.
- *Besední dům. Architektura – společnost – kultura*. Eds. Miloš Štědroň – Lea Frimlová – Zdeněk Geist. Brno 1995.
- Milan Kreuzzieger a kol., *Obecní dům v Praze. Historie a rekonstrukce* (katalog výstavy, Obecní dům). Praha 1997.
- Helena Čížinská, *Beuronská umělecká škola v opatství svatého Gabriela v Praze*. Praha 1999.
- Marie Platovská, *Josef Gočár. U Černé Matky Boží, Praga*. Firenze 2001.
- Kateřina Bálintová – Radmila Kreuzziegerová – Rostislav Švácha, *Jan Kotěra, Markova vila*. (Praha 2003)
- Alexandr Skalický, *Josef Gočár. I magazzini Wenke a Jaroměř*. Firenze 2004.
- *Karlín. Chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze-Karlíně*. Ed. Martin Frouz. Praha 2007.
- *Národní dům v Prostějově 1907—2007*. Eds. Dagmar Roháčková – František Říha. Prostějov 2007.

Malířství, sochařství, grafika

- Jaroslav Kačer – Jitka Sedlářová, *Moravské malířství druhé poloviny 19. století* (katalog výstavy, MG). Brno 1988.
- *Výtvarné umění Moravy 1880–1920* (katalog výstavy, MG). Ed. Jaroslav Kačer. Brno 1994.
- *Dějiny v obrazech. Historické náměty v umění 19. století v Čechách* (katalog výstavy, NG Praha). Ed. Naděžda Blažíčková-Horová. Praha 1996.
- *Historická malba v Čechách. Škola Christiana Rubena* (katalog výstavy, NG Praha). Ed. Vít Vlnas. Praha 1996.
- *Umělecké sdružení Sursum* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Hana Larvová. Praha 1996.
- Petr Wittlich, *Sochařství české secese*. Praha 2000. Týž: *Sculpture of the Czech Art Nouveau*. Chicago 2001.
- *!křičte ústa! Předpoklady expresionismu* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Marie Rakušanová. Praha 2007.

Sochaři, malíři a grafikové (1)

- Roman Prahel, *Maxmilián Pirner* (katalog výstavy, NG). Praha 1988.
- Mahulena Nešlehová, *Bohumil Kubišta*. 2. vyd. Praha 1993.
- Eva Trnková, *Hugo Baar. Obrazy* (katalog výstavy, OVM). Nový Jičín 1993.
- Petr Hruška – Jan Pelánek – Josef Kroutvor – Michal Ajvaz, *Josef Váchal* (kat. výstavy, Galerie Rudolfinum). Praha 1994.
- Jiří Šetlík – Václav Erben, *Otto Gutfreund* (katalog výstavy, NG). Praha 1995.
- *Zdenka Braunerová. Přátelství a lásky* (katalog výstavy, PNP). Ed. Iva Janáková. Praha 1996.
- Roman Musil, *Felix Jenewein 1857-1905* (katalog výstavy, NG v Praze). Praha 1996.
- *Anton Hanak (1875 - 1934)*. Eds. Friedrich Grassegger – Wolfgang Krug. Wien 1997.
- Tomáš Vlček, *Jakub Schikaneder 1855-1924. Malíř Prahy přelomu století* (katalog výstavy, NG). Praha 1998.

Sochaři, malíři a grafikové (2)

- Jana Zemanová, *Alois Kalvoda (1875-1934). Život a dílo* (katalog výstavy, Oblastní galerie Vysočiny). Jihlava 1998.
- *Jan Konůpek. Poutník k nekonečnu* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Hana Larvová. Praha 1998.
- *Julius Mařák a jeho žáci* (katalog výstavy, NG). Ed. Naděžda Blažíčková-Horová. Praha 1999.
- *František Bílek 1872-1941* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Hana Larvová. Praha 2000.
- Sarah Mucha a kol., *Alfons Mucha. Zum Anlass der Gründung des Mucha-Museums, Prag*. Stuttgart 2000.
- Nad' a Řeháková – Petr Štembera, *Karel Špillar (1871-1939)* (katalog výstavy, Obecní dům). Praha 2000.
- *Křídla slávy. Vojtěch Hynais, čeští Pařížané a Francie* (katalog výst., Galerie Rudolfinum). Ed. Marie Mžyková. Praha 2000-01.
- Michael Zachař, *František Kaván. Monografie*. Praha 2001.
- *Antonín Slavíček. 1870-1910* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Petr Wittlich. Praha 2004.

Sochaři, malíři a grafikové (3)

- Jana Svobodová, *Portrét v městské společnosti 19. století. Ad honorem Antona Johanna Ferenze (1801-1874)* (kat. výstavy, MMB). Brno 2001.
- Karolína Fabelová, *Karel Vítězslav Mašek*. Praha 2002.
- *Václav Brožík (1851-1901)* (katalog výstavy NG). Naděžda Blažíčková-Horová. Praha 2003.
- Marek Perůtka, *Anton Hanak. Sochařské dílo z moravských a slezských sbírek 1900-1915* (katalog výstavy, Muzeum Prostějovska). Prostějov 2003.
- Otto M. Urban, Petr Wittlich, Ingeborg Habereeder, *Alfred Kubin. Rytmus a konstrukce / Rhythmus und Konstruktion* (katalog výstavy, Egon Schiele Art Centrum). Český Krumlov – Praha 2003.
- *Jan Preisler 1872-1918* (katalog výstavy, Obecní dům). Ed. Petr Wittlich. Praha 2003.
- *Antonín Slavíček. 1870-1910* (katalog výstavy, GHMP). Ed. Petr Wittlich. Praha 2004.

Sochaři, malíři a grafikové (4)

- *Vojtěch Preissig (1873-1944). Průvodce výstavou životního díla Vojtěcha Preissiga* (katalog výstavy, NG). Ed. Tomáš Vlček. Praha 2004.
- *Aleš Rezler, Václav Radimský (1867-1946). Výběr z malířské tvorby* (katalog výstavy, GFJ). Kutná Hora 2005.
- *František Ženíšek (1849-1916)* (katalog výstavy NG). Ed. Naděžda Blažíčková-Horová. Praha 2005.
- *Josef Váchal. Sborník textů ze symposia v Klatovech, 27.-28.10.2006.* Ed. Marcel Fišer. Klatovy 2007.
- *Ondřej Chrobák, Mikoláš Aleš 1852-2007* (katalog výstavy, Správa Pražského hradu, NG). Praha 2007.
- *Jaroslav Kačer, Franta Úprka (1868-1929). Sochařský obraz domova* (katalog výstavy, GVU). Hodonín 2008.
- *Šárka Leubnerová, Wilhelm Riedel (1832-1876)* (katalog výstavy, NG). Praha 2008.
- Pozn.: Monografie E. Filly, J. Čapka, J. Zrzavého, A. Procházky, V. Špály, F. Kupky budou zmíněny až v přehledu ČVU 1914-1948.

Fotografie (1)

- Anna Fárová, *František Drtikol. Photograph Des Art Deco.* München 1986.
- Daniela Mrázková – Vladimír Remeš, *Cesty československé fotografie.* Praha 1989.
- Pavel Scheufler, *Fotografické album Čech.* Praha 1989.
- Pavel Scheufler, *Fotografie v Čechách 1839-1914.* Praha 1990.
- Pavel Scheufler – Jan Hozák, *Krásné časy. Rudolf Bruner-Dvořák, momentní fotograf.* Praha 1995.
- Anna Fárová – Petr Nedoma – Stanislav Doležal, *František Drtikol* (katalog výstavy, Galerie Rudolfinum). Praha 1998.
- Vladimír Birgus – Pavel Scheufler, *Fotografie v českých zemích 1839-1999. Chronologie.* Praha 1999.

Fotografie (2)

- Pavel Scheufler. *Das alte Prag des Jan Langhans*. Praha 1999.
- Vladimír Birgus, *František Drtikol*. Praha 2000.
- Pavel Scheufler, *Galerie c. k. fotografů*. Praha 2001.
- Týž, *Praha 1848-1914. Hledání ztraceného města*. 3. vyd. Praha 2004.
- Jaroslav Anděl, *Příběh moderního média. Česká fotografie 1840-1950* (katalog výstavy, Galerie Rudolfinum). Praha 2004.
- Pavel Scheufler, *Jan Langhans*. Praha 2005.
- Jan Hozák – Pavel Scheufler, *Tvář průmyslové doby. Svědectví fotografie*. Praha 2007.

Užité umění

- Alena Adlerová – Ernst Ploil – Helmut Ricke – Tomáš Vlček, *Lötz. Böhmisches Glas 1880-1940*. München 1989.
- Vratislav Grolich, *Blanenská umělecká litina*. Blansko 1991.
- Brigitte Selden, *Das dualistische Prinzip. Zur Typologie abstrakter Formensprache in der angewandten Kunst*. München 1991.
- Jana Kybalová, *Kamenina v Čechách a na Moravě*. Praha 1993.
- *Böhmisches Glas. Phänomen der mitteleuropäischen Kultur des 19. und frühen 20. Jahrhunderts*. Sborník konference, Passauer Glasmuseum, 29.4.-2.5.1993. Ed. Jan Mergl. Tittling 1995.
- Libor Šturc, *Odborná keramická škola ve Znojmě 1872-1922* (katalog výstavy, Jihomoravské muzeum). Znojmo 1997.
- *Thonet. Porýní - Vídeň - Morava* (katalog výstavy, Muzeum umění). Ed. Anežka Šimková. Olomouc 2001.
- Jan Mergl – Ernst Ploil – Helmut Ricke, *Lötz. Böhmisches Glas 1880 bis 1940*. Ostfildern-Ruit 2003.

Dějiny umění jako dějiny uměleckých úloh (typologický výzkum)

- Josef Kroutvor, *Poselství ulice. Z dějin plakátu a proměn doby*. Praha 1991.
- Zdeněk Hojda – Roman Prahel, *Pomníky a zapomníky*. Praha 1996.
- Aleš Filip, *Secesní chrámy na Moravě a ve Slezsku. Sakrální výtvarné umění kolem roku 1900*. Brno 2004.
- „Slavné vily“: výstavní projekt a ediční řada nakl. Phoibos, např. *Slavné vily Jihomoravského kraje*, *Slavné brněnské vily* atd.

Instituce

- *Sto let českého užitého umění. 1885-1985. Sto let Uměleckoprůmyslového muzea v Praze* (katalog výstavy, UPM v Praze). Praha 1987.
- Roman Musil, *Moderní galerie tenkrát 1902-1942* (katalog výstavy NG). Praha 1992.
- *Obrazárna v Čechách 1796-1918. Katalog výstavy uspořádané Národní galerií v Praze u příležitosti dvoustoletého výročí založení Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách*. Ed. Vít Vlášek. Praha 1996.
- *90 let Domu umění města Brna. Historie jednoho domu* (katalog výstavy, Dům umění). Eds. Lubomír Slavíček – Jana Vránová. Brno 2000.
- *Muzeum města Brna 1904-2004. Sborník ke stému výročí otevření*. Eds. Jiří Blažek – Lenka Kudělková. Brno 2004.
- *Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze 1885-2005*. Eds. Martina Pachmanová – Markéta Pražanová. Praha 2005.
- Jiří Pokorný, *Odkaz Josefa Hlávky*. Praha 2008.